

ФІЛОСОФІЯ БУДДИЗМУ У СПРИЙНЯТТІ ГЕРМАНА ГЕССЕ

Кугук В.О., студ. гр. НР-02

Герман Гессе став культовою фігурою руху шістдесятників, розглядаючи у своїх творах питання про сенс життя та етичні засади різних культур та релігій. Його позиція об'єднання різних культур та релігій, взаємної толерантності та гуманізму дуже актуальна для підкреслення цивілізаційних спільностей у часи глобалізації. Найпопулярнішими його твори є в Америці та Азії. Універсальність творів Гессе полягає насамперед у видимій простоті. Власним завданням він вважав зрозуміти важливість простого.

Однією із спроб пізнання людського життя є повість «Сіддхартха». У ній автор у черговий раз вказує нам на те що життєвий шлях кожного з нас – унікальний. А спроби знайти себе шляхом чужих вчень безперспективні. Відображається не тільки боротьба різних сторін особистості, але і уособлення двох можливих позицій по відношенню до суспільства: втеча від нього і діяльність всередині нього.

Інструментом Гессе у написанні твору «Сіддхартха» стає оригінальний східний погляд на такі цінності, як сім'я, дружба, любов і багатство.

Після двадцяти років вивчення Індії Герман Гессе познайомився з її релігійними працями. Грунтуючись на інтенсивній дискусії з індійським світом віри, він створював повість «Сіддхартха. Індійська поезія». Багато з імен взяті з індійської культури і містять натяки на релігійні уявлення як індуїзму, так і буддизму: Сіддхартха – це ім'я історичного Будди Сіддхартхи Гаутама; Васудева (Vasudeva) ім'я батька Крішни (Krishna), згідно з індійською міфологією, і таким чином він є втіленням Вішну; Говінда (Govinda) – це ім'я Крішни, яким воно, наприклад, з'являється в епосі Бхагавад-Гіта (BhagavadGita); Камала (Kamala) – це натяк на одну з людських сторін – сексуальність, яку, згідно індуїзму, персоніфікує Кама (Kama), бог кохання.

Для відчуття основної ідеї твору необхідно поринути у час становлення та розвитку устрою в Індії. Осмислити розвиток тогочасної релігії.

В якийсь період в індійській історії відбувається дивне явище. Велика кількість молоді залишає свої домівки, селища і міста та йде до лісу, де починає вести життя відлюдників, аскетів. Це відбувається, оскільки індійська філософська думка прийшла до великого відкриття. Якщо раніше людина шукала божественне в природі, в оточуючому видимому світі, то споглядальники Індії відкрили його всередині себе, в середині свого духу. Мовчання, концентрація духу, особливі духовні вправи привели людину до того, що вона відкрила великий внутрішній вимір буття. Древні тексти розповідають, що з лісу з'явилися архати з довгим волоссям, напівоголені з відчуженими палаючими очима. І всі бачили, що вони щасливі. Це стало переломом в історії духу, що було засвідчено в древній індійській літературі, зокрема Ведах. На основі цього поступово сформувався брахманізм як пануюча релігія. Вона полягала у вірі в світ вічного, який називався світом Брахмана. Брахман – це справжня реальність, а все що ми бачимо довкола, лише сплески Брахмана, який є вічним. Було розроблене вчення про дхарми, сансару і карму, а відповідно закріплений розподіл на варни. Але пошук істини навіть після цього не припинився і ліси Індії були наповнені аскетами і мудрецами, які поряд з брахманами користувалися повагою населення, найвидатнішим з яких безперечно був Сіддхартха Гаутама або Шак'ямуні (мудрець із племені шак'я).

Задовго до виникнення буддизму Індія мала оригінальні релігійні вчення, культури і традиції. Складні суспільні відносини і висока міська культура, що включала в себе і писемність і розвинуті форми мистецтва, існували тут одночасно з такими древніми вогнищами світової культури, як Месопотамія і древній Єгипет, у ряді відносин перевершуючи останні. Якщо вже в релігії епохи харрапської культури (середина 3 тисячоріччя до н.е.) виявлені елементи, що увійшли в більш пізні релігійні представлення, то в 2 тисячоріччі почали складатися ті важливі релігійні традиції, що до початку 1 тисячоріччя одержали літературне оформлення, іменовані в історії індійського світогляду і ритуальної практики ведами. Ведизм, чи ведійська релігія, уже містив риси, характерні для більш пізніх індійських релігій, у тому числі і буддизму.

Сформувавшись в Індії в середині I ст. до н.е., буддизм поширився далеко за межі своєї батьківщини по всій південній, південно-східній і центральній Азії аж до Бурятії і Туви на півночі. Більшість буддистів проживають у таких країнах, як Шрі-Ланка, М'янма, Таїланд, Японія, Корея та Китай. Буддійськими країнами вважаються Кампучія, Лаос, В'єтнам, Монголія. Буддисти кажуть, що всього в світі їх є 356 млн.

Буддизм — найдавніша світова релігія, яка є спільним компонентом різних цивілізацій Сходу — від Індії до Японії. Його філософія глибока і оригінальна. Буддизм вважається „ключем до східної душі”, без нього не можливо зрозуміти багатьох культур і особливостей східних народів.